

Terék Anna

GYÁRKÉMÉNY

Maga szálljon le előbb, uram,
és majd leadom a csomagomat.
Lassan fékez itt minden vonat.
Így. Földet ért? Akkor fogja.

Hát innen a peronról
már látszik egész Bácska.
Nézze, ott a távolban, uram,
már fullad a nap a porban.
Egészen közel jön a földhöz,
beleszagol, a mezőt nyalja.

Jöjjön és adja ide, visszük majd ketten
a csomagot, na, adja ide a másik fülét,
közben én mutatom a várost,
maga meg nézze jól meg,
figyelje a házakat, uram.

Az ott a gyártelep,
arra van a tó, erről jönnek
meg minden évben
a gólyák, arra laktak anyámék,
ott, abban az utcában
még én sem jártam soha,
aztán ott valahol nőtem fel,
ez itt ugye a vonatállomás,
az ott a határ, erről szokott fújni
a szél mindig, de nincs neve,
ez itt a siló, az meg ott a gyár.

És a legérdekesebbet látja-e, uram?
Hogy annyi por van itt a faluban, hogy
az emberek egészen elhalványodnak.
Sosem lehetett tudni,
hogy nagy a pára, köd van,
vagy csak lassan tűnnek el az emberek.

Távolodóban van minden,
uram, az ég egyre feljebb
csúszik, kilátszik a bugyija,
kilóg a tejút alóla.
Egyre messzebbre kerül
szép lassan minden.

Mint esteledéstől az árnyékok
megnyúlnak, úgy nő meg
minden távolság,
s a karjaim úgy vékonyodnak.
Messzire kerül a pohár,
az asztalon maradt tányéron
a kenyér, a hagyma,
a csésze mélyül, takarja
az alján maradt zaccot,
s a fák árnyéka is
a járdáig csúszik,
merészkedik, mintha
nem venné észre senki,
hogy utánunk nyúl kál,
felénk matat.
Meglátja majd, hogy
estére kilapítja a jóisten
ezt a tájat, uram,
és miközben alszunk,
apróra szaggatja
a mezőt, a falut,
az összes embert itt.

Szerintem nem nagyon
szeret bennünket látni
a jóisten, azért van itt
mindig ekkora por.

Ott, arra láthatja,
hogy csillog a levegő,
ha a nap már
a kukorica fölé ért.
Húzza maga felé
ez a sok sárga mag
a napot: kiszívja minden
melegét, a sárgáját.
Lassú kivégzés a nyár,
kiszámíthatatlan sorrenddel.
Bámulja a nap a várost,
próbálja tarkón szűrni
az embereket.
Napközben, a hőségben
rálóg az ég a háztetőkre,
mint a kövér nők melle
szokott a hasukra.
Azokra a lefelé néző mellekre
hasonlít egész nyáron az ég.

Távolodok lassan én is, uram,
és semmi kedvem hátranézni,
pedig előbb-utóbb az embernek
hiányozni kezd minden, ami múlik,
nem igaz, uram?
Látja, az arcomon, itt a bőr alatt,
már minden könny készenlétben áll.
Fogja meg őket itt,
a szemem alatt, vagy húzza ki,
a legjobb lenne, ha ki tudná
húzni mindet, szép sorban.
Csak ez a sok por,
ez nem engedi ki őket.
Eltömi az összes kiutat.
És bent ragad,
az ember szeme
alatt marad és feszít
és fáj ez a sok könny.
Nehéz itt sírni,
ez egy ilyen táj, uram.

Tegyük le a táskát,
üljön le ide mellém, uram.
Látja ott azt a kéményt?
Arra mászik fel az én halott apám,
minden éjszaka,
onnan próbálja elérni az eget,
de csak az alját kaparja.

Még nem ment el,
csak téblábol itt a porban,
néha erre jár, megnéz,
de nem tudok visszanézni rá,
hiába is próbálkozom, uram.

Abban a kihalt gyárban
járkál és próbálja az eget
elérni, kikaparni magának
a mennyek kapuját,
hogyan bejusson oda.
Nem tudom, fázik-e,
és ha bánkódik, akkor
minek bánkódik ugyan.
Tudja, nekem néha
annyira hiányzik,
hogyan a tévét csak úgy
bekapcsolom, ha a

kedvenc műsorát vetítik,
s ott hagyom, hátha erre jár,
csak nem látom.
S ha már itt van,
tudjon tévét nézni.
Olyankor megnyugoszkok,
mert, tudja, uram, én így csalok,
így csapom be magam,
mert ilyenkor egy ideig olyan,
mintha nem is történt volna semmi,
nem halt volna meg,
és én nem lennék ennyire
magamra hagyva,
belehajítva a világba.
Most mondja meg nekem,
nem lett volna könnyebb
rögtön jónak lenni, uram?
hogyan a Szent Péter szélesre
tárja előtte a kaput, ha odaér?
Nézem sokszor azt a kéményt, uram,
szép, nem mondom, csak talán
nem elég magas.
Azt hiszem, egyszer majd
én is onnan kaparhatom
ezt a halott eget,
de mire felérek,
senki sem lesz már benne.
Tegye ide, egészen
a vállamhoz a fejét,
nézzen fölfelé, uram.
Feljebb az állat! Úgy.
Látja, milyen üres
innen nézve az ég?
Kihullott már belőle
minden, de minden,
uram.
Túl sok a hely,
túl nagy az úr ottan.

(A szerző a vers megírása idején Móricz Zsigmond irodalmi
ösztöndíjban részesült.)